

av Anti Avsan (M)

Höjda mål för återvinning av förpackningar och tidningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga höjda mål för återvinning av förpackningar och tidningar.

Motivering

Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) är ett företag inom återvinningsbranschen som har till uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns. Insamlingssystemet finansieras bland annat med hjälp av förpackningsavgifter som producenterna betalar. Ägare till FTI är de fyra materialbolagen Plastkretsen, MetallKretsen, Returkartong och Pressretur. Dessutom finns Svensk GlasÅtervinning med genom ett avtalat samarbete. Verksamheten bygger på regeringens förordningar om producentansvar för förpackningar och tidningar som har tillkommit för att skapa ett miljömässigt hållbart samhälle för framtiden. Den principiella metod som riksdagen antog 1993 för detta arbete är att lägga miljöansvaret på den som producerar en vara. Producenterna ska vara skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumenternas slutanvändning.

Insamlingen av returpapper (tidningar och annat returpapper) och förpackningar (papper, papp, kartong, wellpapp, glas, plast och metall) sker i dag på 5 800 så kallade återvinningsstationer (ÅVS) som är utplacerade runt om i landet, där allmänheten kan lämna sina förbrukade förpackningar och tidningar.

Målnivåerna för återvinningen är nationella mål och producenterna har ett ansvar att utforma insamlingssystemen så att återvinningsmålen nås. Producenten ska rapportera

resultatet av insamlingsverksamheten, återanvändningen, återvinningen och materialutnyttjandet till Naturvårdsverket som årligen redovisar återvinningsnivåerna till regeringen och EU-kommissionen.

Nästan alla förpackningsslag samt tidningar och annat returpapper klarade i samband med den senaste redovisningen för 2008 de nationella målen för återvinning och materialutnyttjande. FTI har därigenom i stort sett uppnått sitt åtagande gentemot sina ägare och ett incitament för att öka insamlingsgraden ytterligare saknas. På många platser har ambitionsnivån i stället minskat och återvinningsstationer avvecklas därför. När kommunerna i sina kontakter med FTI försöker få företaget att etablera fler ÅVS går utvecklingen i stället i motsatt riktning. Ett antagande är att de ÅVS som är mindre attraktiva ur ett lönsamhetsperspektiv tas bort snarare än att det aktuella insamlingsbehovet styr. I kommunerna rasar debatten om allt från obefintliga ÅVS till skräpiga och slamriga miljöer. Reglerna kring vilket ansvar kommunen respektive FTI och i förekommande fall det lokala avfallsbolaget har är snåriga och svårförklarliga. Otydligheten försvårar både kommunikationen med invånarna i kommunerna och kommunernas hantering av problematiken kring ÅVS.

För att öka drivkraften och incitamenten för FTI bör de nationella målen höjas. Detta gynnar både riksdagens övergripande målsättning att skapa ett miljömässigt hållbart samhälle för framtiden och medborgarnas möjligheter att bidra till denna målsättning.

Resultat 2008

Återvinningsgraden avseende glas låg på 94 procent (målet är 70 procent). Pappersförpackningar låg på en återvinningsgrad om 74 procent (målet är 65 procent). För tidningar och annat returpapper som omfattas av producentansvar var återvinningsgraden 89 procent (målet är 75 procent). Beträffande samtliga nu nämnda kategorier låg således den faktiska insamlingsgraden över de uppsatta målen, vilket kan vara en rimlig förklaring till den sänkta ambitionsnivå som kan noteras på olika håll i landet.

Undantagen är metall där återvinningsgraden låg på 67 procent (målet ligger på 70 procent) och plast där den totala återvinningen låg på 60 procent (målet är 70 procent).

Med anledning av ovanstående föreslår jag att regeringen bör överväga att vidta åtgärder för att höja de nationella målen för insamling så att incitamenten för ytterligare återvinning av förpackningar och tidningar kan ökas.

Stockholm den 21 oktober

2010

Anti Avsan (M)